

Anglia și Normandia

Cucerirea Normandă, din 1066, a dat Angliei o clasă stăpânitoare nouă și străină. Regii normanzi au creat o monarhie puternică, implicând și Anglia în ambițiile lor dinastice pe Continent.

După ce l-a învins pe Harold în bătălia de la Hastings, William Cuceritorul (1066-1087) s-a încoronat la Westminster, fiind recunoscut rege de "parlamentul" anglo-saxon. Acesta i-a legitimat poziția, însă nu putea ascunde faptul că s-a suit pe tron prin intermediul forței, distribuind prăzile de război susținătorilor săi. De fapt, William urmărea înlăturarea vechii clase din conducerea statului și a bisericii, creând o societatea pe deplin feudală, în care grupurile sociale dominante erau formate din străini provenind din Normandia și alte regiuni ale Franței.

Regele normand

Totuși, Wilhelm a fost capabil să se folosească de faptul că putea controla întreaga țară. El a păstrat o mare porțiune de pământ pentru el însuși, împărțind ce rămăsese în parcele mici, astfel încât proprietățile supușilor săi erau prea împrăștiate pentru a constitui o amenințare puternică.

Astfel, încă de la început, monarhia nor-

◉ Anglia și Normandia erau dominate de castele în această perioadă. Cel mai mare castel regal construit în Anglia pentru a asigura securitatea țării împotriva revoltelor a fost Turnul Alb al Londrei, ridicat în timpul lui William Cuceritorul. Acesta a fost primul castel de piatră din Anglia.

◊ Această scenă din tapiseria de la Bayeux prezintă un atac al cavalerilor și arcașilor normanzi la Hastings. Tapiseria de la Bayeux relatează în cei 74 m de material, povestea cuceririi normande.

◉ Această efigie a Cuceritorului din Catedrala Wells în Somerset, Anglia, reprezintă o mărturie a simpatiei cu care Biserica îl privea pe William.

mandă a Angliei a fost mult mai puternică decât majoritatea monarhiilor de pe continent – cu siguranță mult mai puternică decât monarhia franceză – iar în 1066 Wilhelm a reușit să obțină un jurământ de credință de la toți vasalii din țară, cu implicația nefeudală că loialitatea lor era în primul rând față de coroană, iar apoi față de lorzii de la care aveau pământurile.

Din acest motiv monarhia engleză a fost foarte puternică comparată cu alte state feudale. Totul continua să depindă de personalitatea regelui însuși, însă autoritatea coroanei era încă ușor subminată de problema succesiunii la tron, sau când un copil sau o personalitate necunoscută ocupa tronul.

Timp de câțiva ani după Cucerire au existat anumite neînțelegeri între rege și seniorii

săi, de vreme ce trebuiau să formeze un front comun împotriva noilor supuși ostili. În fiecare localitate normanzii și-au întărit pozițiile. Cavalerii călări în armuri erau de neînlocuit în câmp deschis, dar securitatea era asigurată mai ales prin construirea de castele. Acestea ofereau protecție împotriva atacurilor neașteptate, serveau drept reședințe pentru lorzi, iar prin dimensiunile lor simbolizau supremația în fața străinilor.

Cea mai mare parte a castelurilor normande timpurii erau construite din lemn, ridicate în grabă din motive de securitate, și a trecut încă un secol până la apariția castelurilor de piatră. Totuși, câteva castele au fost construite din piatră încă de la început, în special Turnul Alb, inima Turnului Londrei de astăzi.

Conducerea normandă a fost curând acceptată în sud și sud-est, sud-vestul însă a trebuit să fie supus prin forță. Nordul, în ciuda unei supunerii aparente, a rămas de asemenea refractar, iar în 1069 a izbucnit o răscoală condusă de conții locali, Edwin și Morcar. Wilhelm a reușit să o înăbușe cu o asprime teribilă, prădând o suprafață întinsă între York și Durham, ce s-a refăcut după mai multe generații. După aceasta, ultima opoziție saxonă a fost condusă de Hereward the Wake din insula Ely, în zonele mlăștinoase aproape imposibil de traversat, care nu au fost capturate până în anul 1071.

Calea anglo-saxonă

Deși normanzii dominau ordinea socială, iar franceza devenise limba exclusivă a curții, a claselor sociale superioare, fiind folosită în cele mai importante opere literare, Anglia anglo-saxonă nu era încă eliminată. Metodele anglo-saxone de administrație și impozitare au supraviețuit; la fel s-a întâmplat și cu sistemul governmental local, cu șerifii, tribunalele, jurații și districtele sale. Acestea erau

Castelul Dover, în stil original anglo-normand, a fost reconstruit în timpul lui Henry al II-lea, când s-a clădit o porțiune masivă de apărare, înconjurată de turnuri.

John Bethell

principalele surse de informații pentru celebra Carte a judecății de apoi (Domesday Book), o cronică realizată în fiecare district, în care figurau toate resursele regatului condus de regele Wilhelm și completată în 1086.

Regele și-a petrecut o mare parte din domnie luptând cu regele Franței pe coastele Canalului Mânecii. În calitate de duce al Normandiei, William era vasalul regelui, dar a rămas practic nesupus. Datorită faptului că era și rege al Angliei, resursele sale erau mult mai mari decât ale celui mai puternic nobil, lucru ce reprezenta o amenințare pentru autoritatea și securitatea regelui francez. Aceasta a fost sursa unor neînțelegeri care au durat atâta timp cât regii Angliei au deținut feude importante în Franța – o situație care a persistat timp de aproape 400 de ani.

Henry I

În timpul domniei lui William al II-lea (1087-1100), Anglia și Normandia au fost pentru scurt timp separate, însă fiul cel mai tânăr al lui William Cuceritorul, Henry I (1100-35), a devenit rege al Angliei, iar în 1106 acesta a preluat și conducerea Normandiei de la fratele său.

Avansarea Cuceririi Normande. Pământurile pe care William le-a dăruit unor susținători ai săi sunt de asemenea ilustrate. Prin distribuția dispersată a acestora, se urmărea ca magnații din regat să nu reprezinte o amenințare pentru rege.

Asemenea predecesorilor săi, Henric a întărit în mod constant autoritatea coroanei engleze. Realizările sale au fost însă amenințate în momentul în care fiul său Wilhelm s-a înecat în timpul unei călătorii cu Corabia Albă (1120). Singura sa moștenitoare directă era fiica sa Matilda, sau Maud, iar în aspra societate masculină din acele timpuri nu era cu puțință ca o femeie, oricât ar fi fost de deșteaptă, să se impună.

Hotărând ca fiica sa să îl urmeze la tron, Henric i-a silit pe baroni să o recunoască pe Matilda ca succesoare a sa, măritând-o cu unul dintre cei mai puternici nobili francezi, Geoffrey de Anjou. Dar, după moartea regelui,

a apărut încă un pretendent la tron. Ștefan de Blois, nepotul lui Henric și strănepotul lui William Cuceritorul, i-a convins pe baroni și Biserica să-l sprijine, fiind încoronat sub numele de Regele Ștefan (1135-54). Acesta și-a făcut repede atât de mulți dușmani încât să o încurajeze pe Matilda să-și domnească propriile sale drepturi, urmând apoi ani întregi de război civil, în care averi ale ambelor părți erau epuizate rapid. Ștefan a supraviețuit, însă autoritatea regală – și o dată cu ea legea și ordinea – decăzuseră în asemenea măsură încât domnia a ajuns să fie considerată o simplă anarhie.

Henry al II-lea

În 1153 când Henric, fiul Matildei, în vârstă de 20 de ani, a sosit în Anglia, a fost întâmpinat cu speranță și entuziasm. El și Ștefan au căzut de acord ca Ștefan să domnească până la sfârșitul vieții, avându-l pe Henry drept succesor. În anul următor, Henry al II-lea (1154-89) a devenit primul rege al dinastiei Angevin sau Plantagenet. Fiind unul dintre cei mai importanți monarhi englezi din Evul Mediu, Henry a restabilit ordinea, a supus nobilimea (silită să distrugă castelele neautorizate pe care și le

Pecetea lui William Cuceritorul. Această parte a pecetei îl înfățișează pe William ca rege al englezilor. Cealaltă parte a pecetei se referă la domnia sa peste normanzi.

The Mansell Collection

